

PRZEMOC WOBEC DZIECKA

Zebrła i opracowała Maria Sałamacha

Przemoc fizyczna

Krzywdzenie fizyczne dziecka to wszelkiego rodzaju działania wobec dziecka powodujące nieprzypadkowe urazy fizyczne

RODZAJE PRZEMOCY

- ▣ **Przemoc gorąca: furia, pękanie tamy emocjonalnej, która przestaje powstrzymywać uczucia pochodzące z frustracji, wulkan emocjonalny, widowiskowa, widoczna, szybko przechodzi, jest skumulowaną siłą uczuć, której nie da się zatrzymać;**
- ▣ **Przemoc chłodna: zrealizowanie scenariusza przemocy, który ma na celu pogwałcenie dóbr i praw drugiej osoby, zaplanowana, zdarza się w pozornie dobrej rodzinie, nie ma tu furii i gniewu.**

**„Przemoc wobec dzieci to zamierzone
i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane
przeciw dziecku, które narusza prawa i dobra osobiste
dziecka, powodując cierpienie i szkody.”**

Słowa raniące – to też przemoc

CZYNNIKI RYZYKA PRZEMOCY SEKSUALNEJ WOBEĆ DZIECKA :

- ✓ Konflikty małżeńskie
- ✓ Zaburzenia komunikacji interpersonalnej w rodzinie
- ✓ Zaburzenia postaw rodzicielskich i ról rodzinnych, polegające najczęściej na odwróceniu ról między rodzicami a dziećmi
- ✓ Autorytaryzm i dominacja rodzica
- ✓ Niedojrzałość emocjonalna rodzica
- ✓ Silny egocentryzm i egoizm
- ✓ Brak satysfakcji w pożyciu seksualnym małżonków
- ✓ Różne w charakterze i natężeniu zaburzenia sfery seksualnej (np. Fantazje seksualne z udziałem dzieci)
- ✓ Niedojrzałość seksualna rodzica, brak wiedzy o seksualności itp.
- ✓ Adopcja dzieci, wychowywania się dzieci w rodzinnych zastępczych
- ✓ Sytuacja, gdy ojciec nie jest ojcem biologicznym
- ✓ Nadużywanie przez rodziców substancji odurzających
- ✓ Choroba somatyczna matki
- ✓ Brak matki lub jej dłuższa nieobecność
- ✓ Bardzo złe kontakty między matką a dzieckiem, a jednocześnie brak lub słabe kontakty rówieśnicze dziecka (sytuacja ta ułatwia seksualne nadużycia, gdyż dziecko nie ma nikogo, komu mogłoby o tym powiedzieć)
- ✓ Niepełnosprawność dzieci,
- ✓ Brak lub nieodpowiedni charakter edukacji seksualnej dzieci

HELP JUVENILE PROTECTIVE ASSOCIATION STOP ALL CHILD ABUSE. WWW.JUVAPEL.COM

Agresja i przemoc psychiczna

Rozmyślne, nie zawierające aktów przemocy fizycznej, zachowanie dorosłych wobec dzieci, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka, w tym zaburzenia osobowości.

Przykłady: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie poprzez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna(kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia.

Agresja i przemoc słowna

Wyrażanie negatywnych uczuć zarówno formą jak i treścią wypowiedzi.

Przykłady: przekleństwa, sprzeczki, krzyki, ale również podniesiony ton głosu, wyśmiewanie, przesadne wyolbrzymianie porażek, poniżanie (również w żartach, stosowanie określeń niekoniecznie wulgarnych, acz uwłaczających np. jełopku, niezdaro.

LUBUSKIE
STOWARZYSZENIE
NA RZECZ KOBIEC

Masz prawo do wolności, godności, nienaruszalności cielesnej. Każda przemoc te prawa narusza. Każde naruszenie Twoich praw jest karalne.

W przemocy chodzi o uzyskanie przewagi i władzy nad drugą osobą, władzy fizycznej lub psychicznej. Można budować autorytet, przekonywać do swoich racji. Ale ci, którzy nie potrafią przekonywać ani wzbudzać szacunku, mogą chcieć uzyskać władzę opartą na strachu i krzywdzie.

Każda forma przemocy i krzywdy czynionej drugiemu człowiekowi jest karalna, bez względu na to czy krzywdzony i krzywdzący są dorośli, czy są dziećmi, czy są spokrewnieni, czy są sobie obcy. Jeśli dziecku dzieje się krzywda w rodzinnym domu, prawnicy nazywają to znęcaniem. Znęcanie przyjmuje formy przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej lub zaniedbania.

Przemoc fizyczna to:

- wszelkie formy własnoręcznego bicia: w tym klapsy i policzkowanie,
- bicie za pomocą narzędzia (np. pasa, kija, kabla),
- kopanie, szarpanie, uderzanie dzieckiem o ściany lub inne przedmioty, ciągnięcie za włosy, przypalanie papierosami, żelazkiem, duszenie, podtopienie, trucie,
- uśmierzanie lub dokonanie zabójstwa,
- ograniczanie swobody ruchu (np. krępowanie, areszt domowy),
- uniemożliwianie dziecku zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych, takich jak potrzeba snu, jedzenia, wypróżniania się,
- odmawianie dziecku niezbędnej pomocy medycznej.

Przemoc psychiczna to:

- obrażanie (wyzwiska, inwektywy) i ośmieszanie dziecka, wyśmiewanie lub upokarzanie, w szczególności w obecności osób trzecich,
- umniejszanie wartości dziecka, jego umiejętności, sprawczości, samodzielności,
- straszenie, grożenie lub szantażowanie;
- negatywne nastawianie dziecka do drugiego z rodziców, emocjonalne odrzucenie,
- izolowanie od kolegów, przyjaciół, innych członków rodziny,
- stawianie nadmiernych wymagań, nieadekwatnych do wieku i możliwości psychofizycznych,
- brak szacunku dla prywatności dziecka, niszczenie jego osobistej własności,
- torturowanie zwierząt domowych, które dziecko lubi i którymi się opiekuje.

Przemoc seksualna to:

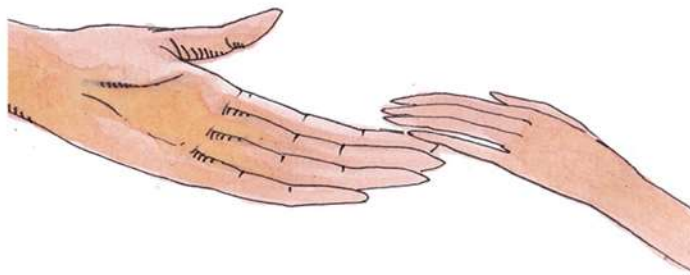
- seksualne zaspokojenie osoby dorosłej kosztem dziecka,
- praktyki masturbacyjne, czyli ręczne pobudzanie narządów płciowych dziecka,
- gwałt, czyli zmuszanie dziecka do stosunku seksualnego,
- nagabywanie: obsceniczne rozmowy (otwarte wyrażanie pożądania, wyrażanie opinii o atrakcyjności seksualnej dziecka, opowiadanie o seksie),
- ekshibicjonizm,
- masturbowanie się w obecności dziecka,
- podglądactwo (dziecko podczas kąpieli, przebierania się),
- prezentowanie dziecku pornografii, robienie dziecku pornograficznych zdjęć,
- werbowanie w internecie do kontaktów seksualnych.

Zaniedbywanie to:

- niedostarczanie odpowiedniego wyżywienia, ubrania, niedbanie o higienę dziecka, niedostarczanie odpowiedniej opieki medycznej, brak odpowiedniego nadzoru i opieki, wyrzucanie dziecka z domu,
- ignorowanie dziecka, niezwracanie na niego uwagi, nieinteresowanie się jego uczuciami, problemami i troskami,
- brak nadzoru nad obowiązkiem szkolnym, pozwalanie na wagary, brak dbałości o zapewnienie dziecku ze szczególnymi potrzebami odpowiednich warunków i pomocy edukacyjnych,
- przyzwolenie na narkotyki, alkohol, papierosy, chuligaństwo.

Przemoc domową i seksualną wobec dziecka ściga się z urzędu, to znaczy, że policja i prokuratura będą prowadzić dochodzenie lub śledztwo, gdy tylko się dowiedzą, że dziecku dzieje się krzywda. Dowiedzieć się mogą od każdej osoby, także dziecka, nawet kolegi czy koleżanki z klasy, której krzywdzony rówieśnik powiedział, że ktoś mu zrobił krzywdę. Jeśli ktoś podejrzewa tylko, że dziecku może dziać się krzywda, zamiast policji czy prokuratury może powiadomić sąd rodzinny, który sprawdzi sytuację dziecka, czy nic mu nie zagraża. Sąd rodzinny i sąd karowy może pod groźbą kary zobowiązać rodziców do poprawy, do zaniechania działań krzywdzących dziecko, do terapii rodzinnej.

Jeśli dzieje Ci się krzywda lub wiesz, że Twojej koleżance czy koledze dzieje się krzywda, powiedz o tym komuś dorosłemu, nauczycielce, dyrektorze, pedagog szkolnej, lekarzowi czy pielęgniarce. Zadzwoń na policję 997 lub na ogólnopolski telefon zaufania dla dzieci 116 111. Najważniejsze jest Twoje bezpieczeństwo.

Projekt „Dzieciństwo, młodość, bezpieczeństwo i wzajemna troska” dofinansowało Miasto Zielona Góra w ramach realizacji zadania publicznego w zakresie upowszechniania i wspierania działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym, o charakterze: informacyjno-edukacyjnym z ukierunkowaniem na edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy w szkole i w rodzinie.

Lubuskie Stowarzyszenie na rzecz Kobiet „BABA”

65-067 Zielona Góra, Stary Rynek 17
(wejście od ul. Lisowskiego)

KRS nr 0000060904

telefon: 68 4549232, 692 064 061

www.baba.org.pl, e-mail: baba@baba.org.pl

LUBUSKIE
STOWARZYSZENIE
NA RZECZ KOBIEC

Wysłuchaj się w *dziecko*
Wysłuchaj się w to milczące, wycofane, nieobecne
Wysłuchaj się w zbuntowane, niezdolne i złe
Dzieci nie mówią głośno, że są krzywdzone

19 listopada
Międzynarodowy
Dzień
Zapobiegania
Przemocy
wobec
Dzieci

© Free gallery - Fotofacem

"Stosowanie przemocy wynika najczęściej z niemożności rozwiązania przez ludzi podstawowych problemów swojego życia, z niemożności kochania innych, nieumiejętności zrealizowania własnych możliwości. Nie mogąc kochać, człowiek zaczyna poniżać innych ludzi i sprawiać im ból."

Agresja – przemoc – dręczenie

To „działanie intencjonalne, ukierunkowane na zranienie lub sprawienie bólu. Może mieć charakter zarówno werbalny, jak i fizyczny.

Może przynieść pożądany efekt lub zakończyć się niepowodzeniem

Pojęcie konfliktu, agresji i przemocy

• KONFLIKT

- Konflikt to sprzeczność interesów,
- niezgodności poglądów na tę samą sprawę, co prowadzi do zatargów, sporów o wartości lub działania w obszarze istotnego interesu różniących się stron.
- Konflikt jest procesem społecznym, zachodzącym między jednostkami, grupami, państwami, wynikający ze sprzeczności interesów.

• AGRESJA

- Agresja to zachowanie, którego
- intencją jest zranienie.
- Cele agresji jest zaszkodzenie ofierze.

• PRZEMOC

- **Celem przemocy jest wywarcie pewnego wpływu na ofiarę, aby zmusić ją do postępowania zgodnie z wolą agresora.**

Charakterystyka	Agresja	Przemoc	Dręczenie (bullying)
Działania intencjonalne	Tak	Tak	Tak
Celem jest sprawienie bólu	Tak	Tak	Tak
Przewaga siły sprawcy	Agresja może zachodzić między osobami o podobnej sile psychicznej i/lub fizycznej	Tak	Tak
Brak usprawiedliwienia (bezprawność)	Pewne akty agresji są usprawiedliwione (np. obrona konieczna)	Tak	Tak
Powtarzalność działań	Akt agresji może być jednorazowy	Akt przemocy może być jednorazowy	Tak

Co to jest agresja?

- Agresja (łac. aggressio – napad) jest pierwotną pozytywną siłą życiową zapewniającą organizmowi przetrwanie. Jest naturalnym stanem organizmu, który może podlegać różnym transformacjom. Przez zachowanie agresywne rozumie się zachowanie przeciw określonym osobom lub rzeczom, przynoszące formę ataku, czyli napaści fizycznej lub słownej.

AGRESJA- wrogie, zwykle
gwałtowne działanie fizyczne
lub słowne; jedno z
następstw frustracji lub
wyuczone zachowanie
służące uzyskaniu
określonych korzyści.

Przyczyny **agresji** w szkole:

- Nadopiekuńczość, wybuchowość rodziców, brak zainteresowania sprawami dziecka mogą też wzmacniać negatywne zachowania.
- Do tego „dochodzi” burza hormonów związana z dojrzewaniem (10- krotnie wzrasta stężenie testosteronu).
- W grupie są ważne, silne, atrakcyjne osobowości i jeżeli tacy uczniowie będą zachowywać się w stosunku do słabszych agresywnie, klasa zacznie ich naśladować.

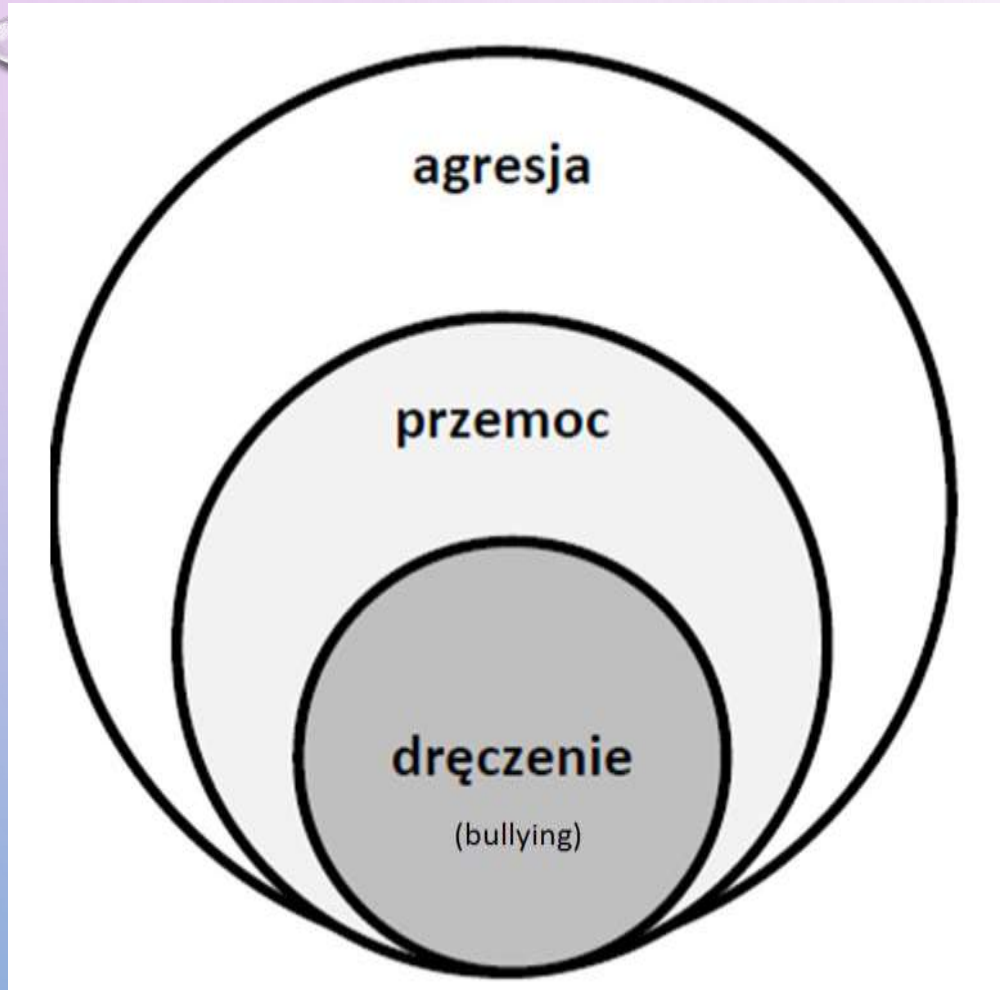
Do przemocy między uczniami może dochodzić nie tylko w szkole, lecz także w drodze do i ze szkoły.

Formy przemocy, do jakiej dochodzi między uczniami, są bardzo różne

Może to być przemoc:

- ☐ **fizyczna** (bicie, używanie groźnych narzędzi);
- ☐ **materialna** (niszczenie przedmiotów, wymuszenia finansowe, rabunki, kradzieże);
- ☐ **seksualna** (podglądanie, dotykane bez zgody);
- ☐ **wymuszenia** (przymuszanie do niechcianych działań, szantaż, zastraszanie, groźby);
- ☐ **verbalna** (poniżanie słowne, wyzwiska, upokarzanie, kpiny);
- ☐ **relacyjna** (ostentacyjne wykluczanie z grupy, rozpowszechnianie fałszywych informacji/oskarżeń);
- ☐ **cyberbulling** (*stalking**, obrażanie, ujawnianie wizerunków bez zgody, ośmieszanie w internecie i/lub e-mailach).

* *Stalkingiem* są wszelkie powtarzane kontakty telefoniczne i internetowe, których nie życzy sobie odbiorca. Nie muszą mieć charakteru zastraszania czy szantażu.

Warto nauczyć uczniów, by odpowiadali sobie na pytania:

Czy na pewno w ten sposób osiągam to, czego chcę?

☐ Czy sam chciałbym być tak potraktowany? Jak może czuć się ta druga osoba?

☐ Czy łamię prawo w ten sposób?

☐ Czy rozumiem konsekwencje, które się z tym wiążą?

☐

Postępowanie wobec uczestników aktów agresji i przemocy

- przerwanie aktu agresji lub przemocy
- zatrzymanie sprawcy
- udzielenie pomocy ofierze
- przeprowadzenie rozmowy wyjaśniającej
- zastosowanie wobec sprawcy sankcji
- naprawienie szkody przez sprawcę
- zdiagnozowanie sprawcy i ofiary
- zaplanowanie z nimi pracy indywidualnej
- przeprowadzenie zajęć warsztatowych z grupą klasową
- podjęcie współpracy z rodzinami sprawcy i ofiary

Umiejętności pomagające przeciwstawiać się przejawom agresji i przemocy

- komunikacja interpersonalna
- asertywność
- odpowiedzialność
- wrażliwość
- empatia
- radzenie sobie z trudnymi emocjami
- odporność na stres
- odwaga
- współpraca

Ministerstwo Edukacji Narodowej poinformowało, że w polskich szkołach najczęściej występującymi zachowaniami o znamionach przemocy i agresji są:

- ✓ bicie się z koleżankami i kolegami – 25,3% badanych;
- ✓ rozpowszechnianie kłamstw o innych – 28,2% badanych;
- ✓ utrudnianie prowadzenia lekcji nauczycielom – 40,8% badanych;
- ✓ bazgranie, pisanie na ścianach, ławkach – 37,5% badanych;
- ✓ umyślne potrącanie innych – 32,9% badanych;
- ✓ obrażanie i wymyślanie innym uczniom – 40,3% badanych;
- ✓ oszukiwanie nauczycieli – 43,6% badanych.

Uczniowie dopuszczają się także zachowań, które mają znamiona czynów karalnych, jednak odsetek takich uczniów jest niewielki

Strategie zapobiegania przemocy i agresji

- ❖ Przekazywanie wartości i norm społecznych (tzw. edukacja normatywna lub edukacja moralna, w tym trening wnioskowania moralnego)
 - ❖ Ćwiczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych
- ❖ Korygowanie błędnych spostrzeżeń i przekonań dotyczących zachowań innych ludzi poprzez ukazywanie rzeczywistych intencji. W dyskusjach grupowych agresor dowiaduje się, że koledzy zupełnie inaczej interpretują czyjeś zachowanie
- ❖ Informowanie o rzeczywistych konsekwencjach zachowań ryzykownych, w tym edukacja prawna. Uczniowie często nie zdają sobie sprawy, na co się narażają. Nie wiedzą też, że niektóre ich działania są przestępstwem zagrożonym sankcjami prawnymi
- ❖ Nagradzanie zachowań prawidłowych i karanie niepożądanych (np. poprzez ponoszenie konsekwencji za łamanie ustalonych zasad).

Żadne dziecko nie jest winne temu,
że stało się ofiarą przemocy.

Każdy ma prawo być wrażliwym,
słabym, bezbronny.

Nikt nie ma prawa użyć w stosunku
do niego przemocy.

